

**Sprawozdanie za rok 2023
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
wraz z potrzebami związanymi z ich realizacją.**

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu
Marzec 2024 rok**

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w zakresie ustalonym przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego.

Zgodnie z Uchwałą Nr 254/2011 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 21 grudnia 2011 roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej został wyznaczony na realizatora zadań z zakresu wspierania rodziny, wynikających z przepisów ww ustawy. Rok 2023 był kolejnym rokiem wykonywania przez gminę zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rok 2023 był kolejnym rokiem trudnym ze względu na konflikt zbrojny na Ukrainie. Obywatele Ukrainy przebywający w Radomiu, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zostali objęci różnego rodzaju wsparciem.

Zgodnie z ww ustawą do zadań własnych gminy należy m.in.:

- 1. Opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.**
- 2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.**
- 3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:**
 - 3.1.** zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
 - 3.2.** zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - 3.3.** organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - 3.4.** prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
- 4. Finansowanie:**
 - 4.1.** podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - 4.2.** kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonej przez rodziny wspierające.
- 5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy.**
- 6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.**
- 7. Określenie potrzeb w zakresie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.**

Odnosząc się do ww. zadań, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej po uzyskaniu informacji od innych podmiotów pracujących na terenie Radomia na rzecz dzieci i rodzin przedstawia zakres realizowanych działań.

Ad. 1. Opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Ośrodek w 2021 roku przygotował Program Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021-2023, który Uchwałą LIX/542/2021 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 28 czerwca 2021 roku został przyjęty do realizacji. Przyjęty Program wyznacza kierunki działań dla instytucji, placówek i organizacji działających w obszarze pomocy

rodzinie łącząc działania podejmowane przez sektor publiczny oraz pozarządowy. Głównym celem działań podejmowanych w ramach Programu jest poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie warunków umożliwiających powrót dziecka do rodziny naturalnej. Ponadto zgodnie z przyjętym rządowym programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” Program obejmuje pomocą rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą oraz kobiety w ciąży. Poza celem głównym w Programie określono cele szczegółowe, których sposób realizacji przedstawiają poniższe tabele.

W odniesieniu do celu 1: *Zapewnienie stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego rodzinom ubogim zagrożonym bezradnością.*

Rodzaj realizowanego zadania	Jednostka realizująca	Dane liczbowe za 2023 rok
Świadczenia pomocy społecznej: - zasiłek okresowy, - zasiłki celowe, - zasiłki celowe specjalne.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą na podstawie ustawy o pomocy społecznej: - zasiłkiem okresowym 2.311 osób/rodzin - zasiłkiem celowym 3.309 osób/rodzin - zasiłkiem celowym specjalnym 157 osób/rodzin
Lokalny program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Miasta Radomia - posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023: - obiady w szkole, - zasiłek celowy na zakup posiłku	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” - posiłki w szkole na podstawie decyzji MOPS – 716 uczniów - posiłki w szkole na podstawie informacji dyrektorów szkół – 90 uczniów - zasiłek celowy na zakup posiłku – 1.647 uczniów
Świadczenia rodzinne: - zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: - dodatek z tytułu urodzenia dziecka - świadczenie rodzicielskie - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka - dodatek z tytułu wychowywania w	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba świadczeń/rodzin objętych wsparciem: - zasiłki rodzinne 2.770 rodzin, w tym: na 1 dziecko 856 rodzin na 2 dzieci 1.146 rodzin na 3 dzieci 563 rodziny na 4 i więcej dzieci 205 rodzin - zasiłek rodzinny, do którego prawo zostało ustalone przez Marszałka Województwa – 27 wypłaconych świadczeń - dodatek z tytułu urodzenia dziecka – 290 wypłaconych świadczeń - świadczenie rodzicielskie – 3.377 wypłaconych świadczeń - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem

rodzinie wielodzietnej - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka - świadczenie pielęgnacyjne - zasiłek pielęgnacyjny, w tym zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka		w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 1.249 wypłaconych świadczeń - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 5.403 wypłacone świadczenia - dodatek z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej – 11.328 wypłaconych świadczeń - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 9.101 wypłaconych świadczeń - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 6.624 wypłacone świadczenia - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 129 wypłaconych świadczeń - jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka 593 wypłacone świadczenia - świadczenie pielęgnacyjne 22.360 świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny 70.928 wypłacone świadczenia, w tym zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka do 16 roku życia 22.088 wypłaconych świadczeń
Jednorazowe świadczenie na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem - 19 Liczba wypłaconych świadczeń - 20
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych wsparciem: - 636 w tym: - z 1 osobą uprawnioną – 435 rodzin - z 2 osobami uprawnionymi – 153 rodziny - z 3 osobami uprawnionymi – 29 rodzin - z 4 i więcej osobami uprawnionymi – 4 rodziny
Stypendia i zasiłki szkolne	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba uczniów, dla których wypłacono stypendia szkolne: - w okresie I – VIII/2023 – 860 osobom w tym 47 obywatelom Ukrainy - w okresie IX – XII/2023 – 792 osobom w tym 54 obywatelom Ukrainy

		Liczba uczniów, dla których wypłacono zasiłki szkolne – 43
Wzmacnianie i wspieranie kondycji finansowej rodzin dzięki realizacji Programu „Karta Rodzina Plus”, „Karta Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością” oraz „Karta Dużej Rodziny”	Urząd Miejski	Liczba rodzin, które złożyły wnioski o przyznanie „Karty Rodzina Plus”: - 357 Liczba wydanych kart: - 1.698 Liczba rodzin, którym wydano „Kartę Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością”: - 2004 Liczba zamówionych Kart Dużej Rodziny: - elektronicznie: 4.447 kart - w formie papierowej: 4.399 kart
Świadczenia rodzinne wypłacane dla obywateli Ukrainy , których pobyt na terytorium RP uznawany jest za legalny w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego kraju : -zasiłki rodzinne wraz z dodatkami -dodatek z tytułu urodzenia dziecka -świadczenia rodzicielskie -dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka -dodatek z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej -dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego -dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego -dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania -jednorazowa zapomoga	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba wypłaconych świadczeń - 67.671 świadczeń w tym: - zasiłki rodzinne – 3.811 świadczeń - dodatek z tytułu urodzenia dziecka - 35 świadczeń - świadczenie rodzicielskie - 240 świadczeń - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka - 213 świadczeń - dodatek z tytułu wychowywania w rodzinie wielodzietnej - 298 świadczeń - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 65 świadczeń - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - 210 świadczeń - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - 5 świadczeń - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - 41 świadczeń - świadczenie pielęgnacyjne - 98 świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny - 230 świadczeń, w tym zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka - 112 świadczeń

z tytułu urodzenia się dziecka - świadczenie pielęgnacyjne - zasiłek pielęgnacyjny w tym zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka		
--	--	--

Odnosząc się do celu 1 dotyczącego poprawy sytuacji materialnej rodzin należy zaznaczyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w stosunku do ubiegłych lat systematycznie spada. Z dostępnych danych wynika, że w 2023 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 3.852 rodzin, w 2022 roku – 4.155 rodzin, a w 2021 roku – 4.686 rodzin.

Dominującymi problemami rodzin korzystających z pomocy były:

- bezrobocie – dotyczyło 1.883 środowisk, co stanowiło /48,88%/, ogółu korzystających z pomocy,
- niepełnosprawność – dotyczyła 1.653 środowisk /42,91%/, ogółu korzystających z pomocy,
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – dotyczyła 361 środowisk /9,37%/, ogółu korzystających z pomocy,
- długotrwała choroba – dotyczyła 817 środowisk /21,20%/, ogółu korzystających z pomocy,
- alkoholizm – dotyczył 111 środowisk /2,88%/, ogółu korzystających z pomocy,
- ochrona macierzyństwa – dotyczyła 152 środowisk /3,94%/. ogółu korzystających z pomocy,
- bezdomność – dotyczyła 151 środowisk /3,92%/. ogółu korzystających z pomocy,
- inne (zdarzenia losowe, narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego) dotyczyło 59 środowisk /1,53%/, ogółu korzystających z pomocy.

Z powyższego wynika, że problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa był dominujący w przypadku 361 środowisk z 4.155 korzystających z pomocy MOPS. Należy zauważyć, że nie oznacza to jednak, że w przypadku pozostałych środowisk problem ten nie występował. Bardzo często wśród rodzin dotkniętych problemem bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby czy uzależnienia od alkoholu, współwystępują trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi.

Poza wsparciem finansowym, rodziny z dziećmi miały możliwość korzystania z ulg w ramach Programu „Karta Rodzina Plus”. Do Programu w ramach partnerstwa przystąpiło dotychczas 40 podmiotów oferujących atrakcyjne cenowo usługi i produkty. Od początku realizacji Programu tj. od 2014 roku z oferty skorzystało 5.825 rodzin. Dotychczas wydano 36.935 kart. Dane liczbowe dot. 2023 roku przedstawiono w tabeli powyżej. Ponadto rodziny mogły korzystać z Karty Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Liczba instytucji i firm, które

oferują zniżki rodzinom systematycznie się powiększa. Wszystkie miejsca oferujące zniżki są opatrzone logo „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”.

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie, co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia;
- w wieku do ukończenia 25 roku życia - w przypadku, gdy dziecko uczy się w:
 - szkole - do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
 - szkole wyższej - do dnia 30 września roku, w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem.

Dane liczbowe dot. 2023 roku przedstawiono w tabeli powyżej.

Gmina Miasta Radomia realizuje również Program „Karta Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością”. Program stanowi element polityki społecznej, który ma na celu pomóc poprawić warunki życia rodzinom u których występuje niepełnosprawność, a poprzez wdrożenie systemu ulg, zniżek i preferencji przyczyni się do podniesienia ich aktywności społecznej. Podstawowymi celami Programu są:

- wzmocnienie aktywności społecznej i poprawy jakości życia radomskich rodzin z osobą z niepełnosprawnością,
- ułatwienie dostępu do edukacji, sportu, dóbr kultury i usług na terenie miasta Radomia,
- poszerzenie możliwości spędzania wolnego czasu rodzin osoby z niepełnosprawnością,
- potwierdzenie uprawnień do korzystania z ulg, zniżek i preferencji oferowanych przez uczestniczące w Programie podmioty. Dane liczbowe dot. 2023 roku przedstawiono w tabeli powyżej.

Rodziny korzystały również z pomocy rzeczowej, którą najczęściej w formie paczek żywnościowych, artykułów szkolnych, odzieży, zabawek świadczyło wiele podmiotów. Wśród nich placówki wsparcia dziennego (*Oratorium, Radomskie Towarzystwo Dobroczynności, Świetlica Akademia Młodych, Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy*), Publiczny Ogródek Jordanowski, Stowarzyszenie Centrum Młodzieży ARKA w Radomiu.

W odniesieniu do celu 2: Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami oraz dla rodzin dysfunkcyjnych.

Rodzaj realizowanego zadania	Jednostka realizująca	Dane liczbowe za 2023 rok
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wsparcia asystenta rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ośrodek zatrudniał 6 asystentów, którzy pracowali w 86 rodzinach, w których było 137 dzieci.
Pomoc rodzinom przeżywającym trudności we właściwym sprawowaniu opieki nad dziećmi w formie pracy socjalnej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba środowisk objętych pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych – 1.471 rodzin

Podejmowanie działań przez asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”: -opracowywanie wspólnie z rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia: psychologicznego, prawnego, rehabilitacyjno - leczniczego, finansowego i rzeczowego, -załatwianie w imieniu rodzin na podstawie pisemnego upoważnienia spraw w różnych instytucjach, -pomoc w zapewnieniu opieki wytchnieniowej dla opiekuna osoby niepełnosprawnej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba środowisk objętych wsparciem: – 0
Inicjowanie działań na rzecz rodzin i dzieci: grupy wsparcia grupy edukacyjne grupy samopomocowe	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna „Domowe Ognisko”	Liczba prowadzonych grup: - 2 grupy wsparcia
	Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN	Liczba prowadzonych grup: - 1 grupa wsparcia dla rodzin - 1 grupa wsparcia dla rodziców/członków rodzin - 1 grupa rozwoju osobistego
	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba prowadzonych grup: - 2 grupy wsparcia - 7 grup edukacyjnych
	Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”	Liczba prowadzonych grup: - 1 grupa wsparcia
	Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna Nr 3	Liczba prowadzonych grup: - 1 grupa wsparcia o charakterze edukacyjnym dla rodziców wychowujących dzieci w wieku szkolnym

Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: -psychologiczne, -pedagogiczne,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin, którym udzielono porad: - 653 osoby skorzystały ze wsparcia psychologicznego, rodzinnego - 13 dzieci i 43 rodziny skorzystało z porad pedagogicznych – łącznie udzielono 116 porad
	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1	Liczba udzielonych porad i konsultacji: - 1.179 porad psychologicznych - 674 porady pedagogiczne - 358 konsultacji psychologicznych
	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2	Liczba udzielonych porad i konsultacji: - 1.160 porad i konsultacji dla rodziców, nauczycieli i uczniów
	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3	Liczba udzielonych porad i konsultacji: - 1.681 porad i konsultacji dla rodziców, nauczycieli i uczniów Sporządzono: - 995 diagnoz psychologicznych - 715 diagnoz pedagogicznych - 350 diagnoz logopedycznych
	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna <i>Domowe Ognisko</i>	Liczba udzielonych porad: - 533 porady
	Caritas Diecezji Radomskiej <i>Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy</i>	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia: - 103 osobom udzielono konsultacji i poradnictwa psychologicznego /psychoterapeutycznego/
	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia: - 411 osobom udzielono porad prawnych - 232 osobom udzielono porad psychopedagogicznych

		- 63 osobom udzielono specjalistycznego poradnictwa rodzinnego
	Publiczny Ogródek Jordanowski	Liczba rodzin objętych wsparciem: - 15 rodzinom udzielono pomocy psychoterapeutycznej - 130 spotkań indywidualnych rozmów, spotkań oraz konsultacji dla rodziców z Klubu Malucha i obywateli Ukrainy - 10 spotkań indywidualnych, rozmów oraz konsultacji dla wychowanków, w tym obywateli Ukrainy - 13 wychowanków skorzystało z terapii logopedycznej - 3 rodzinom udzielono wsparcia specjalistycznego w sytuacjach rozvodu bądź separacji – - 15 najmłodszych wychowanków skorzystało z zajęć integracyjno – adaptacyjnych oraz wspierających rozwój dzieci
	Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia: - 4 osobom udzielono konsultacji indywidualnych – pedagogicznych - 2 osobom udzielono konsultacji psychologicznych - 16 osobom udzielono konsultacji rodzinnych - 4 osoby skorzystały z konsultacji z terapeutą uzależnień
	Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”	Liczba udzielonych porad: - 1.027 porad i konsultacji specjalistycznych w formie indywidualnej (psycholog, psychiatra, terapeuta uzależnień i współuzależnień, terapeuta rodzinny, specjalista w zakresie profilaktyki społecznej i resocjalizacji

W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował podjęte w latach poprzednich działania i projekty, w tym punkty konsultacyjne dla rodzin z problemem alkoholowym, dla rodziców uczniów uczęszczających do placówek oświatowych, dla osób bezrobotnych, dla osób przebywających w areszcie śledczym, dla mieszkańców

osiedli. W 2023 roku działało 27 punktów konsultacyjnych. Z porad skorzystało 704 osoby.

Jak wynika z dokumentacji cel 2, realizowany był przez liczne podmioty. Podejmowane działania dotyczyły zapewnienia systemu wsparcia poprzez prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Z uwagi na szeroką ofertę bezpłatnego poradnictwa można uznać, że potrzeby mieszkańców Radomia w tym zakresie były zaspokojone.

Gmina Miasta Radomia realizuje zadania zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 945), nieodpłatnym poradnictwem obywatelskim oraz edukacji prawnej. Na terenie miasta Radomia utworzono punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, zlokalizowane przy ul. Reja 5. Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługuje osobie fizycznej, zwanej dalej „osobą uprawnioną”, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

W 2023 roku udzielono 1.935 porad prawnych i poradnictwa obywatelskiego.

Jak wynika z dostępnych dokumentów, mieszkańcy gminy miasta Radomia mogli liczyć również na wsparcie w formie terapii psychologicznej i pedagogicznej, oraz terapii uzależnień. Pomoc taką świadczą różne instytucje i placówki, m.in.: Caritas Diecezji Radomskiej, Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Poradnia Rodzinna Domowe Ognisko, Stowarzyszenie Centrum Młodzieży ARKA, Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN, Publiczny Ogródek Jordanowski, Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”.

Rodzaj realizowanego zadania	Jednostka realizująca	Dane liczbowe za 2023 rok
Prowadzenie terapii indywidualnej i grupowej: -psychologicznej, pedagogicznej -terapii uzależnień	Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia w formie: - konsultacji psychologicznych – 2 osoby - indywidualnego wsparcia terapeutycznego – 24 osoby - poradnictwa rodzinnego – 11 osób
	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1	Liczba osób objętych terapią: - 28 rodzin zostało objętych psychologiczną terapią rodzin - 78 dzieci/młodzieży zostało objętych indywidualną terapią psychologiczną - 29 dzieci uczestniczyło w grupowych i indywidualnych zajęciach pedagogicznych
	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Liczba rodzin objętych wsparciem: - 12 osób objętych terapią psychodynamiczną - 410 osób objętych pomocą w formie rozmów terapeutycznych

	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna „Domowe Ognisko”	Liczba przeprowadzonych terapii: - 122 terapie indywidualne - 18 terapii rodzinnych
	Caritas Diecezji Radomskiej <i>Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy</i>	Liczba osób objętych terapią: - 91 osobom udzielono pomocy w formie terapii wsparcia i długoterminowej psychoterapii

Dla mieszkańców Radomia udostępniony był również telefon zaufania 19288 i Radomska Pomoclinia 800 900 007 obsługiwana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ta forma pomocy bardzo często okazywała się istotna z uwagi na anonimowość. W wielu przypadkach stanowiła pierwszy krok w poszukiwaniu profesjonalnej pomocy. W 2023 roku w ramach tej formy pomocy udzielono 265 porad.

W odniesieniu do celu 3. *Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.*

Rodzaj realizowanego zadania	Jednostka realizująca zadanie	Dane liczbowe za 2023 rok
Podejmowanie działań integrujących i aktywizujących społeczność lokalną, w tym dzieci i młodzież (działania realizowane w ramach projektów)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu	Liczba zrealizowanych: - festynów i pikników – 42 , w których uczestniczyło około - 12.000 mieszkańców - imprez okolicznościowych – 39 , w których uczestniczyło około - 1.500 osób
	Publiczny Ogródek Jordanowski	- Wypoczynek letni – około 400 wychowanków. - Wypoczynek zimowy – około 200 wychowanków.
Prowadzenie Placówek Wsparcia Dziennego	Radomskie Towarzystwo Dobroczynności w Radomiu	Średnia liczba dzieci korzystających z placówki: - 20

	Caritas Diecezji Radomskiej – Świetlica Akademia Młodych	Średnia liczba dzieci korzystających z placówki: - 29
	Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archaniola Katolicka Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza ORATORIUM	Średnia liczba dzieci korzystających z placówki: - 60
	Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy” Placówka Wsparcia dziennego „Radosny Zakątek”	Średnia liczba dzieci korzystających z placówki: - 30
Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej/ Klubu/ Centrum	Publiczny Ogródek Jordanowski	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia: - 120
	Stowarzyszenie Centrum Młodzieży ARKA w Radomiu	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia: - 500

Z nadesłanych sprawozdań wynika, że Gmina Miasta Radomia podejmuje różnorodne działania na rzecz wspierania funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży oraz form organizowania czasu wolnego, służące umacnianiu więzi rodzinnych. Bezpłatne kolonie, obozy oraz stacjonarne formy wypoczynku letniego i zimowego zabezpieczają rodziny w trudnej sytuacji finansowej. Działające na terenie Radomia placówki wsparcia dziennego prezentują bogatą ofertę dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu realizował usługi opieki wytnieniowej w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością, świadczone w ramach Lokalnego Programu Gminy Miasta Radomia „Opieka wytnieniowa” edycja 2023. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności;
- osobami niepełnosprawnością posiadającymi:
 - a) orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub
 - b) orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem wymienionym w lit. a, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i

społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.).

- poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

Program zapewniał także:

- w odniesieniu do rozwiązań systemowych:

- a) wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) wsparcie finansowe gmin/powiatów w zakresie realizacji usług opieki wytchnieniowej;

- w odniesieniu do członków rodziny lub opiekunów osób z niepełnosprawnością: czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki nad osobą z niepełnosprawnością, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.

Łącznie w 2023 roku opieką wytchnieniową objęto 14 osób. Usługi świadczone były przez 28 opiekunek zatrudnionych w ramach umowy o pracę. Opiekunki przepracowały u podopiecznych łącznie 3.289 roboczogodzin.

Podsumowując realizację założonych w Programie celów należy stwierdzić, że mieszkańcy otrzymywali interdyscyplinarną pomoc z zakresu wspierania rodzin. Analiza podejmowanych działań wskazuje na to, że podmioty realizujące cele i zadania określone w Programie dokładały starań, by oferta dla rodzin była szeroko dostępna i dostosowana do ich potrzeb. Działalność różnych instytucji i organizacji omówiono szerzej w punktach 3.2. i 3.4.

Ad. 2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Sześciu asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej uczestniczyło w szkoleniach organizowanych przez firmy zewnętrzne. Powyższe szkolenia dotyczyły następujących zagadnień:

- „Przeciwdziałanie przemocy domowej związanej z problemem alkoholowym”,
- „Asystent rodziny w rodzinie z problemem alkoholowym i przemocą domową – motywowanie do zmiany w oparciu o dialog motywujący – ogólnopolskie szkolenie”.
- Konferencja „Rodzic na zastępstwo, miłość na zawsze – bezpieczeństwo i troska o dziecko”.
- Konferencja szkoleniowa „Poza schematami” organizowana w ramach obchodów Światowego Miesiąca Świadomości Autyzmu - „Kwiecień, miesiącem wiedzy na temat autyzmu.

Dodatkowo celem zachowania i wzmocnienia kompetencji zawodowych asystentów oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego Ośrodek zapewnił asystentom rodzin wsparcie psychoterapeuty - superwizora, prowadzącego spotkania superwizyjne.

Ad. 3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem.

Istotą prawidłowego funkcjonowania rodziny jest spójność, harmonia oraz realizacja podstawowych jej funkcji. W sytuacji, gdy rodzina nie jest w stanie wypełniać swoich funkcji dochodzi do procesu jej dysfunkcyjności, który może przebiegać na poziomie napięć, konfliktów, deprywacji potrzeb, zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, rozpadu, rozbicia oraz patologii zachowań.

Z dostępnych analiz wynika, że rodziny dysfunkcyjne są najczęściej środowiskami wieloproblemowymi. Rodziny te nie wywiązują się w pełni z obowiązków wobec własnych dzieci. W związku z powyższym zachodzi konieczność szerokiego i spójnego oddziaływania na poszczególnych jej członków. W celu zapewnienia dzieciom właściwych warunków rozwojowych, a także wzmocnienia funkcji wychowawczych rodziców, na terenie Gminy Miasta Radomia dostępna jest szeroka oferta pomocowa.

W 2023 roku rodziny miały możliwość skorzystania za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz radomskich instytucji i organizacji, ze wsparcia finansowego, pomocy asystenta rodziny, wsparcia placówek wsparcia dziennego, świetlic socjoterapeutycznych, poradni, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych, a także osób doznających przemocy.

Ad. 3.1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu w 2023 roku zatrudniał sześciu asystentów rodziny. Wszyscy zatrudnieni byli na umowę o pracę, w pełnym wymiarze godzin, w ramach zadaniowego czasu pracy.

Wydatki poniesione na wynagrodzenie asystentów w 2023 roku

Ogólna kwota wydatków poniesionych na wynagrodzenie asystentów, z czego:	388.841,29 zł
środki z budżetu gminy	326.969,05 zł
środki pozyskane w ramach dotacji wojewody	61.872,24 zł

Wsparciem asystentów rodziny objętych zostało 86 środowisk (w tym jedna rodzina ukraińska), w których wychowywało się 137 dzieci. W 23 środowiskach to Sąd zdecydował o konieczności współpracy z asystentem wydając w tej sprawie stosowne zarządzenie. W 63 środowiskach o wsparcie asystenta wnioskowali pracownicy socjalni.

W 2023 roku 36 rodzin zakończyło pracę z asystentem, w tym:

- w 4 przypadkach z uwagi na osiągnięcie wyznaczonych celów,
- w 28 środowiskach ze względu na zaprzestanie współpracy ze strony rodziny,
- w 3 rodzinach z powodu braku efektów współpracy,
- w 1 rodzinie ze względu na zmianę metody pracy.

Spośród rodzin korzystających w 2023 roku ze wsparcia asystenta rodziny, 25 środowisk pracowało z asystentem powyżej jednego roku.

Dokonując analizy okresu współpracy z rodzinami należy wskazać, że średni czas pracy asystenta z rodziną wyniósł ponad 31 miesięcy.

Analizując środowiska pod kątem występujących problemów należy zaznaczyć, że spośród 86 rodzin, z którymi w 2023 roku współpracowali asystenci rodzin najczęściej występował problem nadużywania alkoholu oraz niepełnosprawność rodzica/rodziców. Najczęstszą przyczyną niepełnosprawności było upośledzenie umysłowe lub choroba psychiczna, która znacznie utrudniała możliwość współpracy.

W ramach wsparcia rodzin asystenci świadczyli pomoc, prowadząc m.in.:

- warsztaty kompetencji wychowawczych, kładąc nacisk na leczenie, prawidłową pielęgnację i higienę osobistą, odpowiednie żywienie dzieci, stosowanie właściwych metod wychowawczych, ustalanie godzin aktywności i wypoczynku;
- warsztaty z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego z uwzględnieniem wypełniania obowiązków domowych tj. zapewnienie członkom rodziny odpowiednich warunków do rozwoju, dbanie o czystość i porządek w mieszkaniu, podział ról i obowiązków, nabycie umiejętności przygotowywania odpowiednich posiłków;
- warsztaty z zakresu organizacji czasu wolnego, kładąc nacisk na aktywne, rozwijające formy wypoczynku adekwatne do wieku dzieci, wspólne spędzanie czasu wolnego;
- edukację z zakresu budowania, wzmacniania więzi w rodzinie poprzez prawidłową komunikację, otwarte mówienie o swoich potrzebach i problemach, umiejętne słuchanie siebie nawzajem;
- edukację w zakresie obowiązujących norm współżycia społecznego;
- edukację w zakresie najczęściej występujących problemów wychowawczych;
- edukację i trening w zakresie gospodarowania budżetem domowym, oszczędnego gospodarowania mediami.

Ponadto asystenci towarzyszyli członkom rodzin w urzędach, pomagali w uregulowaniu spraw mieszkaniowych, alimentacyjnych, itp.

Ad. 3.2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostka poradnictwa specjalistycznego świadczył usługi w zakresie poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego. W 2023 roku ze wsparcia psychologicznego skorzystało 653 osoby, 43 rodziny oraz 13 dzieci otrzymało wsparcie pedagogiczne. Ośrodek kierował również rodziny do innych instytucji działających na terenie miasta celem uzyskania dodatkowego specjalistycznego wsparcia. Poniżej przedstawiono podmioty, do których najczęściej kierowano osoby i rodziny.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1, która w 2023 roku w ramach swojej działalności świadczyła pomoc w formie:

- poradnictwa i konsultacji, pomoc w przypadkach losowych i kryzysowych (rozwód rodziców, separacja od rodzica, choroby, wypadki, śmierć w rodzinie);
- psychologicznej terapii rodzin;
- indywidualnej terapii psychologicznej dzieci;
- grupowych i indywidualnych zajęć pedagogicznych;
- porad, konsultacji psychologicznych;
- porad pedagogicznych;
- interwencji kryzysowej

Ponadto Poradnia realizowała zadania w zakresie diagnozy, opiniowania i orzecznictwa, które również miały na celu pomóc dzieciom, młodzieży i rodzicom/opiekunom prawnym.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 2, która w 2023 roku w ramach działalności diagnostycznej prowadziła:

- indywidualne badania psychologiczne uczniów z problemami dydaktyczno-wychowawczymi, niepowodzeniami szkolnymi, zaburzeniami zachowania somatyczno - wegetatywnymi oraz trudnościami emocjonalnymi i adaptacyjnymi;
- indywidualne badania pedagogiczne pod kątem opanowania podstawowych technik szkolnych i poznania przyczyn trudności w nauce;
- diagnozowała uczniów z tzw. grup „ryzyka dysleksji” i ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
- diagnozowała uczniów z trudnościami w uczeniu się matematyki;
- badania neurologopedyczne;
- badania logopedyczne indywidualne i sondażowe prowadzone na terenie szkół, przedszkoli i poradni;
- diagnozowała sytuację rodzinną i szkolną uczniów z trudnościami dydaktycznymi, wychowawczymi, zaburzeniami emocjonalnymi i zachowania;
- doradztwo zawodowe – diagnozę predyspozycji zawodowych;
- orzekała o potrzebie kształcenia specjalnego, indywidualnego nauczania, zajęć rewalidacyjno - wychowawczych oraz kwalifikowała do różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Wydawała opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju (wydano 413 orzeczeń/opinii);
- wydawała opinie o potrzebie objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia oraz o objęciu nauką w szkole przysposabiającej do nauki zawodu.

W ramach działalności terapeutycznej prowadzono:

- terapię dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi m.in. o charakterze nadpobudliwości psychoruchowej, dzieci lękowych (w tym z lękiem spowodowanym pandemią i izolacją społeczną), z fobią szkolną, z trudnościami wychowawczymi, z problemem adaptacji społecznej oraz z zaburzeniami somatyczno – wegetatywnymi i zaburzeniami w zakresie komunikacyjnym. Ponadto prowadzono terapię dla dzieci zagrożonych uzależnieniem od mediów elektronicznych;
- terapię uczniów z zaburzeniami w nauce czytania i pisanie, w tym ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
- grupowe zajęcia terapeutyczne dla uczniów w placówce: Trening Umiejętności Społecznych kl. VI-VII, „Trening edukacji stresu metodą uważności”.
- zajęcia dla dzieci w młodszym wieku szkolnym z trudnościami w uczeniu się matematyki;
- terapię konsultacyjną z omawianiem toku postępowania i udostępnieniem odpowiednich pomocy i ćwiczeń, doskonalących podstawowe techniki szkolne dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej;
- indywidualną terapię logopedyczną ukierunkowaną na korygowanie wad wymowy i stymulowanie rozwoju kompetencji językowych (prowadzona w poradni oraz na terenie radomskich szkół podstawowych i przedszkoli w obszarze działania poradni);

- indywidualną terapię logopedyczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
 - terapię krótkoterminową dla uczniów jękających się;
 - terapię podtrzymującą dla dzieci jękających się;
 - wspieranie rodzin w sytuacjach kryzysowych (zgon, rozwód, rodzina zrekonstruowana, eurosieroctwo, sytuacje kryzysowe spowodowane pandemią);
 - terapię systemową rodzin;
 - zajęcia prowadzone na terenie przedszkoli, szkół podstawowych, szkół średnich z terenu Radomia zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez dyrektorów placówek.
- Wśród nich znalazły się:
- trening umiejętności społecznych,
 - wzbudzanie motywacji i pomocy dzieciom w przygotowaniach do egzaminów oraz wspierania w stresie przedegzaminacyjnym,
 - warsztaty profilaktyczne dla uczniów - „Uzależnienia – włącz myślenie”,
 - zajęcia grupowe dla młodzieży szkół ponadpodstawowych „Jak radzić sobie ze stresem przed maturalnym?”,
 - Jak radzić sobie z agresją.

Ponadto przedstawiciele Poradni brali udział w spotkaniach nauczycieli, specjalistów i rodziców dotyczących organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej na terenie szkół.

W ramach profilaktyki prowadzono:

- działalność informacyjną i edukacyjną skierowaną do nauczycieli i rodziców (udział w zebraniach rad pedagogicznych, zebraniach rodziców, prelekcje) wspierającą ich pracę wychowawczą i profilaktykę zachowań ryzykownych oraz uzależnień od mediów społecznościowych – m.in. warsztaty dla rodziców dotyczące powrotu uczniów do nauki stacjonarnej po okresie pandemii;
- poradnictwo i pomoc psychologiczną uczniom z trudnościami w kontaktach personalnych, rówieśniczych i środowiskowych;
- konsultacje dla rodziców, nauczycieli i uczniów na terenie poradni (udzielono 1160 porad i konsultacji);
- działania interwencyjno - mediacyjne na terenie poradni i placówek;
- działania wdrażające uczniów do przestrzegania norm społecznych, wspieranie rodziców w pełnieniu ich wychowawczej roli;
- działalność informacyjną o instytucjach i stowarzyszeniach udzielających pomocy rodzinie.

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 3, w 2023 roku w ramach swojej działalności świadczyła pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, pedagogicznego oraz logopedycznego dla rodziców nauczycieli i uczniów

Placówka we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej – Zespołem Pracy Socjalnej nr 8 w Radomiu realizowała projekt „Grupa wsparcia o charakterze edukacyjnym dla rodziców wychowujących dzieci w wieku szkolnym na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym”

W ramach projektu odbywały się warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców. Odbyło się 10 spotkań o tematyce:

- „Jak widzę swoje dziecko”.

- Wychowanie do wartości.
- Granice w procesie wychowania.
- Jak wzmacniać samoocenę dziecka.
- Rozwiązywanie konfliktów pomiędzy rodzeństwem.
- Stres i relaksacja.
- Uczucia i emocje.
- Postawy rodzicielskie.
- Zachęcanie do samodzielności.
- Pomocna pochwała i zachęta.

Ponadto dla tej grupy rodziców realizowane były indywidualne porady i konsultacje prowadzone przez specjalistów poradni.

W kwietniu 2023 roku Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Nr 3 we współpracy z Radomskim Uniwersytetem im. K. Pułaskiego zorganizowała konferencję pt: „Małe dziecko w systemie edukacji i wsparcia”. Celem konferencji było propagowanie wiedzy na temat realizacji systemowej opieki nad małym dzieckiem w radomskich placówkach publicznych i niepublicznych oraz sposobów wspierania rozwoju małego dziecka, zarówno rozwijającego się prawidłowo, jak i z problemami zdrowotnymi.

Przez cały rok Poradnia realizowała projekt pt: "Kampus wiedzy o zaburzeniach wczesnodziecięcych", promujący wiedzę o problemach rozwojowych u małych dzieci, takich, jak całościowe zaburzenia rozwoju, komunikacja, afazją itp.

W grudniu 2023 Poradnia Psychologiczno - Pedagogicznej Nr 3, we współpracy z Biblioteką Pedagogiczną w Radomiu, zorganizowała Dzień Otwarty pt: „Czas dla rodziny”. Celem dnia otwartego było przybliżenie rodzicom, dzieciom i nauczycielom warunków pracy Poradni, zapoznanie z ofertą poradni, ale przede wszystkim wskazanie na wartości wspólnego spędzanie czasu wolnego przez rodzinę, a także promowanie takich form odpoczynku, jak: wspólne czytanie, gry planszowe, zabawy ruchowe, prace plastyczne, itp.

Poradnia i specjaliści przez cały rok realizowali systematyczne wsparcie dzieci i ich rodzin poprzez takie działania, jak:

- Terapia psychologiczna.
- Terapia logopedyczna.
- Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne.
- Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.
- Trening Umiejętności Społecznych.
- Neuroterapia Biofeedback.
- Terapia Instrumental Enrichment.
- Zajęcia Metodą Warnkego.
- „Fajna grupa” – grupa wsparcia.
- „Arteterapia”.
- Bajkoterapia.
- Szkoła dla rodziców.
- Warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje rodzicielskie.
- Konsultacje i porady specjalistów.
- Telefon Wsparcia.

Specjalistyczna Poradnia Rodzinna „Domowe Ognisko” w Radomiu,

Celem działalności Poradni była pomoc osobom, małżeństwom i rodzinom w wychodzeniu z kryzysowych sytuacji. Poradnia świadczyła pomoc psychologiczną, prawną i pedagogiczną, prowadziła terapię indywidualną, małżeńską, rodzinną oraz organizowała grupy wsparcia.

Głównymi problemami osób i rodzin, z którymi spotykali się poszczególni specjaliści były:

- problemy związane z epidemią COVID - 19
- niewłaściwa komunikacja między małżonkami oraz rodzicami a dziećmi,
- różnego rodzaju uzależnienia: alkohol, narkotyki, hazard, internet,
- przemoc fizyczna, ekonomiczna, psychiczna, seksualna wobec współmałżonka, dzieci,
- nieradzenie sobie ze stresem,
- bezradność w rozwiązywaniu konkretnych problemów,
- bezrobocie, bezradność w znalezieniu nowej pracy, złe relacje w pracy,
- bezdomność,
- negatywny wpływ na małżeństwo i rodzinę osób trzecich, szczególnie rodziców i teściów,
- negatywny wpływ na małżeństwo i rodzinę treści mediów,
- trudności w odbudowaniu relacji w rodzinie w czasie wychodzenia z kryzysów,
- niedojrzałość osób zawierających małżeństwo do podejmowania istotnych obowiązków małżeńskich i rodzinnych,
- zdrady,
- trudności w wychodzeniu z kryzysu po zdradzie małżeńskiej
- problemy około-rozwodowe,
- niedojrzałość psychiczna, emocjonalna, emocjonalna do pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich,
- problemy wychowawcze w szkole.

W ramach swojej działalności Poradnia organizowała kursy, szkolenia i konferencje, ukazując wartość małżeństwa i rodziny w perspektywie dobra małżonków i dzieci. W ramach pracy w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej „Domowe Ognisko” w roku 2023 w bezpośrednich rozmowach udzielono 533 porady. Ponadto udzielono 30 porad drogą elektroniczną i około 90 porad drogą telefoniczną. Łącznie z porad skorzystało 415 osób, w tym 53 małżeństwa i 18 rodzin.

Caritas Diecezji Radomskiej – Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie - w 2023 roku instytucja prowadziła „Dzienny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie” udzielając pomocy osobom poszkodowanym na skutek przemocy w rodzinie. Na tę pomoc składały się:

- działania wspierające – realizowane poprzez poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, psychoterapeutyczne oraz terapię wsparcia,
- prowadzenie działań leczących – realizowanych poprzez psychoterapię metodą poznawczo – behawioralną oraz metodą psychoanalityczną.

Poradnictwo i konsultacje psychologiczne/psychoterapeutyczne to działanie, które dało osobom ogłęd sytuacji, w jakiej się znaleźli, a także związanych z nią

emocjonalnych i psychicznych przeżyć, następnie ukierunkowanie na właściwą formę pomocy, adekwatną do możliwości i potrzeb adresatów. Działanie służyło także rozpoznaniu możliwości podjęcia pracy naprawczej czyli procesu psychoterapeutycznego, a także służyło podjęciu decyzji, co do formy pracy tj. terapia wsparcia czy psychoterapia.

Terapia wsparcia to działanie, które wzmocniło możliwości osobiste, dzięki temu mogły one wychodzić szybciej z roli ofiary i wprowadzać zmiany w swoje życie. Dzięki terapii wsparcia, osoby mogły zmieniać swój stosunek do samych siebie na tyle by oczekiwać od innych traktowania z godnością.

Psychoterapia była procesem długotrwałej pracy, dzięki której osoby, które ją podjęły, mogły dokonać wglądu we własne psychiczne funkcjonowanie i dostrzec przyczyny przeżywanych trudności emocjonalnych oraz problemów, które mocno utrudniały im życie i funkcjonowanie. Udział w procesie psychoterapii posłużył uruchomieniu procesu naprawiania skutków emocjonalnych i psychicznych spowodowanych przemocą oraz wzmocniło ich osobiste funkcjonowanie.

Niewątpliwie zdrowienie osób, czy ich lepsze funkcjonowanie przekładało się na sprawniejsze bycie w rodzinie, prawidłowe relacje w rodzinie oraz pełniejsze sprawowanie funkcji rodzinnych.

Realizacja ww. działań stanowiła ochronę i pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i przyczyniła się do specjalistycznego, profesjonalnego wsparcia mieszkańców naszego miasta. Z powodu różnych trudności emocjonalnych spowodowanych przemocą osoby nie mogły czuć się zdrowo i bezpiecznie. Otrzymana pomoc umożliwiała wyjście z kryzysu, wzmacniała gotowość na podejmowanie działań w kierunku poprawy jakości życia..

Ogółem z różnych form pomocy oferowanych przez Ośrodek skorzystało 103 osoby. Z taką ilością osób przeprowadzono 1.427 sesji psychoterapeutycznych/terapii wsparcia/poradnictwa psychologicznego oraz 24 spotkania dwugodzinne grupowe z kobietami, które realizowały wsparcia grupowe.

Proces psychoterapeutyczny w postaci cyklicznych cotygodniowych sesji dawała możliwość lepszego wypracowania zmiany sytuacji rodzinnej obciążonej problemem przemocy. Praca ta głównie służyła tworzeniu rozumienia sytuacji, w jakiej osoba się znajdowała. A możliwość stałego kontaktu z psychoterapeutą, czy psychologiem i odbywania cyklicznych sesji spowodowała zaistnienie oczekiwanych i wypatrywanych zmian. Proces ten pozwolił osobom na wyjście z różnych stanów emocjonalnych i psychicznych, które zaburzały codzienne funkcjonowanie.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizował zadania związane z obszarem przemocy domowej. Głównym zadaniem Ośrodka było pomaganie ofiarom przemocy domowej polegające na podejmowaniu działań powodujących daleko idące zmiany wewnętrzne, które z kolei warunkują skuteczne, konstruktywne działanie i pożądane zachowania, czy też zmiany życiowe. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2023 roku prowadził działalność ambulatoryjną oraz hostelową, przeznaczoną dla kobiet z dziećmi poszkodowanych na skutek przemocy domowej. W 2023 roku z pomocy hostelowej Ośrodka skorzystało 7 kobiet.

Celem działania Ośrodka było możliwie szybkie i sprawne przywrócenie podopiecznym zdolności prawidłowego funkcjonowania. To oznaczało, że Ośrodek podejmował różne formy pomocy umożliwiające ofiarom przemocy i ich rodzinom

przewyciężenie trudnej sytuacji związanej z doświadczaniem przemocy, z którą nie byli w stanie sobie poradzić bez wsparcia z zewnątrz.

W związku z pandemią zmienił się profil spraw wpływających do Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Wzrosła liczba osób z zaburzeniami emocjonalnymi skutkująca myślami i próbami samobójczymi. Wśród osób młodych dochodziło do wielu zaburzeń o charakterze depresyjnym z którymi wiele osób nie mogło sobie poradzić.

W ramach swojej działalności Ośrodek Interwencji Kryzysowej zapewniał kompleksową pomoc, na którą składały się:

- interwencja kryzysowa - diagnoza sytuacji, pomoc w planowaniu podjęcia działań umożliwiających zmianę, prowadzenie rozmów wspierająco - terapeutycznych, podejmowanie procedury instytucjonalnej,
- terapia - prowadzenie indywidualnej terapii krótkoterminowej (psychodynamicznej), prowadzenie grup wsparcia dla kobiet przebywających w hostelu, dla tych które opuściły hostel, dla kobiet zgłaszających się, a także dla dzieci i młodzieży, prowadzenie mediacji rodzinnych,
- konsultacje i poradnictwo - prowadzenie konsultacji pedagogicznych, porad prawnych, porad w zakresie uzyskania pomocy socjalnej, sporządzanie opinii psychologiczno – pedagogicznych na żądanie sądu.

W 2023 roku do Ośrodka Interwencji Kryzysowej wpłynęło 835 spraw, które najczęściej dotyczyły:

- przemocy fizycznej i psychicznej (770 przypadków),
- molestowania seksualnego (5 przypadków),
- alkoholizmu (102 sprawy),
- spraw rozwodowych (22 sprawy),
- sprawowania opieki nad dziećmi (23 sprawy),
- komunikacji w rodzinie (45 przypadków),
- spraw socjalnych (16 spraw),
- zaburzeń emocjonalnych, stanów depresyjnych (131 przypadków),
- myśli, prób samobójczych (43 przypadki)
- dzieci pozostawionych bez opieki (2 sprawy),
- ucieczek z domu nieletnich (16 spraw),
- wyrzucenia z domu (3 przypadki),
- handlu ludźmi (2 sprawy),
- dopalaczy (9 spraw).

W każdym z przypadków trafiających do Ośrodka niezmiennie ważnym było dostrzeżenie problemu, potraktowanie go jako źródła cierpienia, zagrożenia oraz dysfunkcji człowieka i rodziny. W dalszej kolejności określenie planu pomocy, a to z kolei dotyczyło określenia rodzaju pomocy oferowanej w Ośrodku oraz dla zabezpieczenia sytuacji ofiary – podjęcia procedury instytucjonalnej.

Indywidualne sesje terapeutyczne prowadzone były w przypadkach, w których konieczna była dogłębna analiza psychologiczna obejmująca zachowania, sytuację, źródła problemu oraz wzmocnienie poczucia własnej wartości ofiary i przywrócenia równowagi psychicznej bez których ofiara nie byłaby w stanie poradzić sobie korzystając jedynie z form wsparcia grupowego, czy też instytucjonalnego.

Analizując kategorię spraw zgłaszanych do Ośrodka w 2023 roku, należy podkreślić, że najczęściej dotyczyło przemocy fizycznej i psychicznej. Istotnym czynnikiem wspomagającym występowanie przemocy domowej był problem alkoholowy. Niestety coraz młodsze osoby nadużywają alkoholu i stają się przez to agresywne w stosunku do najbliższego otoczenia. W 2023 roku zgłoszono 102 takie przypadki, w tym 12 dotyczyło osób w przedziale wiekowym 16-18 lat.

Procedura „Niebieska Karta”, jeśli zostaje wszczęta w początkowym okresie przemocy w rodzinie, wówczas jest ona skuteczna. Daje wsparcie na grupach diagnostyczno - pomocowych dla ofiary przemocy i jednocześnie wpływa na zmianę postępowania sprawcy. Jednak często zdarza się, że procedura „Niebieska Karta” używana jest jako argument w sprawach rozwodowych lub konfliktach, kiedy osoby współzamieszkujące zakładają sobie niebieską kartę wzajemnie.

Dużym zauważalnym problemem jest również cyberprzemoc. W okresie pandemii bardzo groźna dla osób, które nie radzą sobie z emocjami. Związane jest to również z ilością czasu spędzaną przy komputerze przez młodych ludzi, w tym dzieci. W wielu przypadkach dochodzi do pomylenia świata wirtualnego z rzeczywistym, co skutkuje problemami psychicznymi typu stany depresyjne, czy agresja.

W 2023 roku Ośrodek kontynuował zadania podejmowane już w poprzednich latach, ściśle określone jako działania profilaktyczno - edukacyjne. Składały się na nie:

- monitorowanie praw ofiar przestępstw domowych, monitorowanie problemu krzywdzenia dzieci poprzez: wydawanie opracowań edukacyjnych, ulotek, informatorów, broszur
- prowadzenie telefonu zaufania 800 900 007.

W 2023 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielał pomocy w ramach funkcjonującego telefonu zaufania 19288 – zgłoszono 212 spraw i Radomskiej Pomoclinii 800 900 007 – zgłoszono 53 sprawy. Specjaliści dyżurujący w Ośrodku udzielali porad dotyczących aktualnych i potencjalnych problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie. Ta forma pomocy bardzo często okazuje się istotna z uwagi na anonimowość w wielu przypadkach jest pierwszym krokiem ze strony ofiar przemocy w poszukiwaniu profesjonalnej pomocy.

Ogromna ilość spraw podejmowanych w systemie pomocy ambulatoryjnej opierała się przede wszystkim na działaniach kwalifikowanych do obszaru interwencji kryzysowej, zgodnie z istotą funkcjonowania Ośrodka. Punktem wyjścia tych działań było zdiagnozowanie sytuacji tj. wnikięcie w sprawy rodziny, w której pojawił się problem, w celu spowodowania zmiany zachowań i reguł rządzących życiem rodziny będącej w kryzysie. W dalszej kolejności interwencja kryzysowa dotyczyła zatrzymania aktów przemocy, udzielenia bezpiecznej formy pomocy ofiarom, a w niektórych przypadkach łączyła się z odizolowaniem ofiary od sprawcy i umieszczeniem jej w części hostelowej Ośrodka.

W 2023 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadził Punkt Konsultacyjny Przeciwdziałający Handlowi Ludźmi. Z jego pomocy skorzystało 2 osoby.

Procedura instytucjonalna podejmowana w ramach interwencji kryzysowej uruchomiona została w okresie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2023 roku i została zastosowana w 101 przypadkach. Były to wnioski złożone w: Sądzie Rejonowym (21 wniosków), Prokuraturze (13 wniosków), Policji (12 wniosków), Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (6 wniosków), Miejskim Zarządzie Lokalami (7 wniosków), Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (4 wnioski), innych urzędach (12 wniosków). Ponadto były to wezwania do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (5 wezwań), opinie i zaświadczenia (3 sprawy), procedura Niebieska Karta (9 spraw).

Na podstawie analizy spraw prowadzonych w Ośrodku można pokusić się o stwierdzenie, że tendencje stosowania przemocy przez sprawców miały istotne uwarunkowania w problemie alkoholowym i zaburzeniach emocjonalnych. Dość istotnym czynnikiem była również trudna sytuacja socjalna rodzin, w której pojawiła się przemoc. Tendencja do współwystępowania wymienionych czynników dała się zauważyć również w analizie przypadków trafiających do części hostelowej Ośrodka.

Osoby przebywające w niej to najczęściej kobiety z dziećmi pochodzące z rodzin, w których występował zarówno problem alkoholowy jak i przemoc, brak porozumienia, zubożenie rodziny najczęściej spowodowane pandemią, czy też niezaradnością życiową oraz brak szans na powrót do domu, z którego zostały wyrzucone.

Czas pobytu kobiet z dziećmi w części hostelowej Ośrodka był bardzo mocno związany z indywidualnymi cechami podopiecznych do osiągania poczucia bezpieczeństwa, umiejętności prawidłowego funkcjonowania, stanu równowagi oraz uregulowaniem spraw formalno-prawnych, które w efekcie są ściśle związane z zagwarantowaniem bezpieczeństwa w danej rodzinie. Ilość osób przebywająca w części hostelowej Ośrodka w 2023 roku była zatem uzależniona od wyżej wymienionych warunków.

Publiczny Ogródek Jordanowski w Radomiu - jest placówką wychowania pozaszkolnego. Celem prowadzonych zajęć była dbałość i wspieranie wszechstronnego rozwoju dzieci oraz wychowywanie ku wartościom. Ogródek Jordanowski tworzył warunki zapewniające zdrowe i efektywne spędzanie wolnego czasu dzieci i młodzieży, kształtował postawy prozdrowotne i prorodzinne.

Publiczny Ogródek Jordanowski obejmował stałym dożywieniem około 120 dzieci, wychowanków oraz 20 dzieci z rodzin najuboższych

W miarę możliwości placówka pozyskiwała od sponsorów soki, owoce, słodkie bułki oraz inne artykuły spożywcze. W okresie całego roku zbierała i przekazywała odzież dla wychowanków i ich rodzin (15 rodzin). Oprócz odzieży były to także zabawki, materiały szkolne, książki, wszystko według bieżących potrzeb. W ciągu całego roku placówka otrzymywała we współpracy z Bankiem Żywności produkty spożywcze, które przekazywała najuboższym rodzinom (około 30 rodzin).

W roku 2023 roku placówka włączyła się również w pomoc ofiarom wojny na Ukrainie. Dzieci z rodzin ukraińskich systematycznie brały udział w zajęciach organizowanych na terenie placówki. Publiczny Ogródek Jordanowski w Radomiu realizował program wychowawczo - profilaktyczny udzielając wsparcia zarówno dzieciom jak również ich rodzicom.

Inicjowanie działań na rzecz rodzin i dzieci:

- Dokonywano wstępnego oraz bieżącego diagnozowania środowiska wychowawczego, potrzeb emocjonalno-społecznych wychowanków poprzez konsultacje z pedagogami i dyrekcją placówki oraz poprzez bezpośrednią obserwację funkcjonowania wychowanków. Prowadzono rozmowy z wychowankami oraz ich rodzicami. Współpracowano z wychowawcami klas, psychologami i pedagogami w szkołach do których uczęszczają wychowankowie. Pedagodzy rozpoznawali umiejętności

poszczególnych wychowanków dotyczących funkcjonowania w grupie, stosowania się do norm i zasad panujących w placówce – około 50 wychowanków.

- Udzielano systematycznej pomocy wychowankom w przezwyciężaniu bieżących trudności edukacyjnych, pomoc w nauce oraz rozwijaniu zainteresowań wychowanków, przygotowanie do testów kompetencji i egzaminów maturalnych – około 80 wychowanków.
- Obejmowano pomocą dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi posiadającymi orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinie z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej – około 10 wychowanków.
- Prowadzono zajęcia integracyjne dla wychowanków z uwzględnieniem obywateli Ukrainy – 30 wychowanków.
- Prowadzono cykliczne zajęcia dla wychowanków z elementami socjoterapii, głównym ich celem była nauka rozróżniania emocji, nazywania ich, nabywanie umiejętności radzenia sobie ze złością, nauka poprzez zabawę – 30 wychowanków.
- Organizowano rajdy rodzinne – piesze na terenie Lasu Kapturskiego i Puszczy Kozienieckiej, Oczy Ziemi, Królewskie Źródła z udziałem obywateli Ukrainy – 30 wychowanków z rodzinami
- Prowadzono warsztaty kulinarne połączone z edukacją dotyczącą zdrowego odżywiania promującą wartości profilaktyki chorób cywilizacyjnych (m.in. otyłości, cukrzycy) – 40 wychowanków.
- Zorganizowano spotkanie wigilijne podczas którego dzieci otrzymały wartościowe prezenty ufundowane w ramach Akcji Gwiazdor – ponad 100 wychowanków.
- Realizowano zadania z zakresu profilaktyki pozytywnej – rozwijanie podstawowych umiejętności społecznych i dojrzałości emocjonalnej wychowanków – 100 wychowanków.
- Podejmowano stałą współpracę z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka (MOPS, kuratorzy sądowi, Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne).

Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego przez psychologa, pedagoga, socjoterapeutę oraz logopedę:

- zorganizowano zajęcia integracyjno - adaptacyjne oraz wspierające rozwój dzieci w Klubie Malucha – 15 najmłodszych wychowanków (3-5 lat).
- Udzielono pomocy psychoterapeutycznej oraz wsparcia emocjonalnego rodzicom będącym w trudnej sytuacji życiowej – 15 rodzin.
- Prowadzono indywidualne rozmowy, spotkania oraz konsultacje dla rodziców, w tym również dla rodziców z Klubu Malucha i obywateli Ukrainy – około 130 spotkań.
- Prowadzono indywidualne rozmowy, spotkania oraz konsultacje dla wychowanków, w tym obywateli Ukrainy – około 10 spotkań.
- Udzielano wsparcia specjalistyczne dla rodzin w kryzysie, będących w trakcie podjętych czynności separacyjnych lub rozwodowych – 3 rodziny.
- Podejmowano ścisłą współpracę z psychologami, pedagogami, wychowawcami oraz dyrektorami radomskich szkół – konsultacje i rozmowy w sprawie wychowanków uczęszczających do naszej placówki – 10 spotkań.
- Prowadzono rozmowy edukacyjne w ramach wywiadów środowiskowych – 3 spotkania.

- Prowadzono systematyczną terapię logopedyczną - 13 wychowanków.

Działania integrujące, promujące wspólną rodzinną zabawę oraz aktywizujące „społeczność ogródkową” a także społeczność lokalną:

- Placówka zorganizowała wypoczynek letni dla około 400 wychowanków i zimowy dla około 200 wychowanków – zajęcia w placówce, wyjścia i wyjazdy.

Akcja Zima i Akcja Lato 2023 objęła dzieci z całego terenu Gminy Miasta Radomia wśród których znalazły się również podopieczni Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, Zawodowych Rodzin Zastępczych o charakterze Pogotowia Rodzinnego oraz dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, będące w trudnej sytuacji materialnej. Dzięki udziałowi w różnorodnej formie spędzania wolnego czasu, pod okiem wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, wychowankowie rozwijali swoje zainteresowania, umiejętności, czy talenty, realizowali swoje pasje.

- Placówka zorganizowała wyjścia i wyjazdy do: Parku Rozrywki „Hula Park”, Kręgielni Split, Parku Trampolin Sky Jum, Parku Trampolin Kocham Skakać, na Basen Neptun – pływalnia, Warsztatownia MammaLeo, Centrum wspinaczkowe Grota, Multikino w Radomiu, Muzeum Wsi Radomskiej, Leśny Ośrodek Edukacyjny Jedlnia Letnisko, Tricorama, Bricks 4 Kidz.

Ponadto zorganizowano spotkania ogródkowe o charakterze integrującym takie jak:

- warsztaty programowania w Scratchu realizowane przez Fundację Girls Code Fun,
- dzień babci i dziadka - występy artystyczne wychowanków w Dziennym Domu Pomocy „Radosna przystań” ,
- rodzinny rajd pieszy – Oczy Ziemi,
- ferie zimowe „Akcja Zima 2023”,
- dzień kobiet,
- wielkanoc w Publicznym Ogródku Jordanowskim,
- Cała Polska czyta dzieciom,
- Międzynarodowy Dzień Książki,
- rodzinny rajd pieszy – Królewskie Źródła,
- dzień sportu,
- warsztaty z okazji dnia matki w MammaLeo,
- dzień matematyki,,
- akcja lato 2023,
- „Sprzątamy świat”,
- dzień chłopaka,
- warsztaty „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie...”,
- warsztaty literackie,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- integracja wspólnie z dziećmi z Ukrainy – wspólnie ze świetlicą „Lokomotywa”,
- koło wolontariatu – Dzień Wszystkich Świętych,
- wybory do Rady Wychowanków,
- rodzinny integracyjny rajd pieszy (IPN),
- Dzień Niepodległości,
- razem kibicujemy Radomce,
- Międzynarodowy Dzień Tolerancji,
- dzień życzliwości i pozdrowień,

- spotkanie z Gwiazdorem,
- warsztaty Świąteczne malowania pierników,
- warsztaty świąteczne zdobienia kartek świątecznych,
- wigilijne spotkanie,
- sylwestrowa zabawa w ogródku.

Publiczny Ogródek Jordanowski w Radomiu jest placówką bezpieczną i przyjazną wychowankom i ich rodzinom. W codziennej pracy zapewniał życzliwą atmosferę, partnerstwo we współpracy, wzajemny szacunek, respektowanie zasad demokracji oraz dbałość o bezpieczeństwo wychowanków. Placówka kształtowała w wychowankach postawy, które sprzyjają ich wszechstronnemu rozwojowi. Indywidualne podejście oraz wspieranie rozwoju wychowanka, pozwoliło z jednej strony odkrywać i realizować jego pasje, z drugiej wyrównywać szanse na osiągnięcie sukcesu w wielu dziedzinach życia. Placówka zwiększała skuteczność działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska na swoim terenie zapewniając bogatą ofertę zajęć w bezpiecznych warunkach i miłej atmosferze.

Stowarzyszenie Centrum Młodzieży ARKA w Radomiu - w roku 2023 Stowarzyszenie Centrum Młodzieży „Arka” realizowało zadania mające na celu wspieranie rodzin z terenu Miasta Radomia. Prowadzone działania odbywały się w placówkach Stowarzyszenia (tj. przy ul. Chrobrego 7/9, Plac Stare Miasto 2, ul. M. Gajl 24/1 oraz ul. Kelles-Krauza 19).

Wśród proponowanych metod wsparcia znalazło się:

- Prowadzenie Klubów dla dzieci i młodzieży o charakterze profilaktycznym, które działały w 3 placówkach. Każda z placówek była czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 13:00 do 19:00.
- Dożywianie dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych oraz klubów profilaktycznych. Od poniedziałku do piątku w placówce przy ul. Kelles-Krauza 19 przygotowywanych było około 500 posiłków, które trafiały do placówek w formie cateringu (zupa oraz suchy prowiant).
- Organizowano dla dzieci festyny oraz zajęcia w okresie wakacyjnym. Podopieczni mogli skorzystać z aktywnych i prospołecznych form spędzania czasu
- Zorganizowano zajęcia dla dzieci z rodzin ukraińskich – zajęcia z języka polskiego, pomoc w odrabianiu lekcji, wyjazd oraz wyjścia integracyjne, a także dożywianie.
- Organizowano turnieje cymbergaja, piłkarzyków, wspólne zabawy i gry stolikowe, z zachowaniem odpowiednich zasad sanitarnych
- Świadczone porady specjalistyczne dla dzieci i rodziców.

Nad bezpieczeństwem dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach czuwali pracownicy i wolontariusze Stowarzyszenia Centrum Młodzieży „Arka” w Radomiu.

Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „KARAN” - realizowane przez Stowarzyszenie programy systematycznie oddziaływały na rodziny, którym udzielano wsparcia w sytuacjach problemowych, zaspokajano uczestnikom podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego zaangażowania się wszystkich uczestników w poprawę własnego funkcjonowania psychospołecznego. Ponadto Stowarzyszenie zapewniało dostęp do poradnictwa specjalistycznego, z którego mogły korzystać zainteresowane osoby oraz całe rodziny wymagające wsparcia. Poprzez prowadzone działania możliwe było zapobieganie lub ograniczenie podejmowania zachowań ryzykownych przez beneficjentów takich jak:

- używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych;
- wczesną aktywność seksualną;
- zachowania agresywne i przestępcze;
- porzucenie nauki szkolnej;
- ucieczki z domu.

Podjęte kroki inicjowały działania, które w efekcie prowadziły do pozytywnych zmian w funkcjonowaniu dzieci i młodzieży oraz ich rodzin.

Duży nacisk Stowarzyszenie kładło na poprawę i wzmocnienie więzi rodzinnych. Podejmując pracę z rodzicami można było zauważyć poprawę w funkcjonowaniu emocjonalnym i społecznym rodzin. Ponadto Stowarzyszenie oferowało pomoc specjalistyczną nie tylko dzieciom i młodzieży ale również ich rodzicom, opiekunom. Podstawowe założenia programu zostały zrealizowane w ramach następujących działań:

1. Realizacja programów profilaktyki selektywnej: Program profilaktyki selektywnej dla dzieci i młodzieży oraz rodzin „WŁASNY WYBÓR”

Poradnictwo rodzinne dot. zgłaszanego problemu:

- liczba odbiorców – 15, (100h).

Zajęcia informacyjno-edukacyjne dla rodziców/opiekunów:

- liczba odbiorców - 17, (16h).

Zajęcia informacyjno-edukacyjne dla dzieci/młodzieży:

- liczba odbiorców - 32, (16h).

Warsztaty umiejętności psychospołecznych:

- liczba odbiorców – 13, (56h).

Grupa rozwoju osobistego:

- liczba odbiorców – 11, (20h).

Warsztaty umiejętności wychowawczych:

- liczba odbiorców – 30, (24h).

Grupa wsparcia rodziców/członków rodzin:

- liczba odbiorców – 24, (24h).

Warsztaty wczesnej interwencji:

- liczba odbiorców – 11, (24h).

2. Realizowanie programów wspomagających proces terapeutyczny i rehabilitacyjny osób uzależnionych od narkotyków/dopalaczy oraz członków ich rodzin:

- konsultacje psychologiczne i indywidualne wsparcie terapeutyczne – w ramach tego działania zrealizowano – 66 h indywidualnego wsparcia terapeutycznego, w których uczestniczyło 24 osoby oraz zrealizowano - 30 h konsultacji psychologicznych, w których uczestniczyło 2 osoby.

- poradnictwo rodzinne - w ramach tego działała pomocą objęto 29 osób, zrealizowano – 80 h działań.

- Interwencje kryzysowe - w ramach tego działała pomocą objęto 26 osób, zrealizowano 60 h.

- grupa wsparcia dla rodzin – w ramach tego działała pomocą objęto 27 osób, zrealizowano 90 h.

- warsztaty krótkiej interwencji – w działaniach uczestniczyło – 5 odbiorców, zrealizowano 100h.

Ponadto pracownicy Stowarzyszenia uczestniczyli w zespole interdyscyplinarnym, oraz pomagali w umieszczeniu osób w stacjonarnych placówkach leczenia uzależnień.

3. Prowadzenie Rodzinnej Poradni Specjalistycznej:

- w warsztatach umiejętności wychowawczych uczestniczyło 12 osób, zrealizowano 20 h,
- w konsultacjach indywidualnych - pedagogicznych uczestniczyło 4 osoby, zrealizowano 30 h,
- w konsultacjach psychologicznych uczestniczyło 2 osoby (30h),
- w konsultacjach rodzinnych uczestniczyło 16 osób (40h),
- w konsultacjach z terapeutą uzależnień uczestniczyło 4 osoby (30h).

4. Program terapii kierowany do osób używających szkodliwie i uzależnionych od konopi oraz ich rodzin i ich bliskich finansowany przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom - zrealizowano następujące działania:

- Sesje indywidualne - liczba odbiorców 21 (142h)
- Poradnictwo rodzinne - liczba odbiorców 11 (20h)

Ponadto pracownicy Stowarzyszenia uczestniczyli w zespole interdyscyplinarnym, udzielali porad telefonicznych oraz pomagali w umieszczeniu osób w stacjonarnych placówkach leczenia uzależnień.

Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy” - w ramach

prowadzenia Centrum Wspierania i Edukacji Rodzin prowadziło szereg działań, w tym:

- porady i konsultacje specjalistyczne – psychologa, psychiatry, terapeuty uzależnień i współuzależnień, terapeuty rodzinnego, socjoterapeuty, pedagoga, prawnika. Głównym celem było szeroko pojęte, wieloaspektowe, specjalistyczne poradnictwo ukierunkowane na wsparcie rodzin i ich członków w rozwiązywaniu istniejących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz innych środków odurzających, a także dotyczących poprawy relacji rodzinnych i społecznych.

Aby zwiększyć zasięg wsparcia Centrum Wspierania i Edukacji Rodzin udzielało wsparcia również w formie zdalnej: on-line i telefonicznie. W celu zapobiegania problemom prowadzono zajęcia grupowe – grupa wsparcia. Ponadto odbywały się prelekcje i warsztaty – zajęcia podnoszące kompetencje społeczne oraz wychowawczo – opiekuńcze dla dzieci i dorosłych.

W ramach pracy Centrum udzielono 1027 porad i konsultacji w formie indywidualnej. Z grupy wsparcia skorzystało 13 osób, natomiast w warsztatach i prelekcjach uczestniczyło 95 osób.

Głównymi problemami z jakimi zgłaszali się beneficjenci były:

- problemy z uzależnieniami m.in. od narkotyków, alkoholu, dopalaczy oraz uzależnienia behawioralne,
- przemoc w małżeństwie i rodzinie,
- niewłaściwe relacje w małżeństwie i problemy z komunikacją,
- niewłaściwe relacje między rodzicami a dziećmi oraz między rodzeństwem,
- bezradność w budowaniu właściwych relacji między małżonkami i dziećmi,
- niedojrzałość psychiczna, emocjonalna do pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich,
- problemy wychowawcze w szkole,
- bezradność, bezrobocie,
- zdrady i trudności w wychodzeniu z kryzysów po zdradzie małżeńskiej,
- problemy okołorozwodowe.

Stowarzyszenie „Nowe Perspektywy” w ramach swojej działalności prowadziło w 2023 roku Placówkę Wsparcia Dziennego „Radosny Zakątek” w której zajęciami objętych było 30 dzieci. W ramach zajęć dzieci uczestniczyły w Treningu Umiejętności

Społecznych, zajęciach plastycznych, komputerowych, muzycznych i tanecznych. Brały udział w różnych warsztatach organizowanych poza placówką na terenie miasta Radomia. W ramach działań Placówki wsparcia specjalistycznego i konsultacji dla dzieci i ich rodzin udzielali psycholog, pedagog i logopeda.

Ad. 3.3. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej (zgodnie z art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Rodzina wspierająca przy współpracy asystenta rodziny pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

W 2023 roku na terenie Gminy Miasta Radomia nie ustanawiano rodzin wspierających.

Ad. 3.4. Prowadzenie Placówek Wsparcia Dziennego.

Na podstawie zezwolenia wydanego przez Prezydenta Miasta Radomia, w 2023 roku na terenie Gminy Miasta Radomia funkcjonowało cztery placówki wsparcia dziennego. Były to:

- Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archaniola, Katolicka Świetlica Profilaktyczno Wychowawcza ORATORIUM.
- Radomskie Towarzystwo Dobroczynności,
- Caritas Diecezji Radomskiej.
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”

Poniższa tabela przedstawia wydatki na realizację zadania publicznego – tj. prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

Nazwa placówki	Liczba miejsc w placówce	Liczba dzieci korzystających z placówki	Wydatki w zł
Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archaniola, Katolicka Świetlica Profilaktyczno Wychowawcza ORATORIUM	50	60	179.556,00
Radomskie Towarzystwo Dobroczynności	20	20	173.331,82
Caritas Diecezji Radomskiej	30	20	180.920,00
Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy”	30	16	125.000,00

Katolicka Świetlica Profilaktyczno - Wychowawcza „Oratorium”

Katolicka Świetlica Oratorium jest placówką wsparcia dziennego w formie opiekuńczo – specjalistycznej. Placówka działała w godzinach popołudniowych w dni

robocze od godz. 14.00 do 18.00, a w czasie ferii i wakacji od 9.00 – 13.00 lub 14.00 – 18.00. W 2023 roku z zajęć w świetlicy korzystała wymienna grupa 60 dzieci i młodzieży w wieku od 5 do 16 lat, w tym dwie dziewczynki z Ukrainy. W jednym dniu z zajęć korzystało średnio od 20 do 40 dzieci, które trafiały do świetlicy na własną prośbę lub prośbę rodziców. Wychowankowie pochodzili najczęściej z rodzin wielodzietnych, niepełnych, rozbitych czy wielokrotnie konstruowanych z zaburzoną strukturą i więzią, niewydolnych wychowawczo, gdzie występował problem bezrobocia, uzależnienia oraz ubóstwo. Dzieci te charakteryzowało szereg problemów związanych z funkcjonowaniem społecznym, często ze znaczną zmiennością nastrojów, nadpobudliwością psychoruchową i drażliwością, z trudnościami w nauce szkolnej. Część dzieci korzystała z zajęć w świetlicy, z uwagi na poczucie ciepła, bezpieczeństwa, oferowaną pomoc, dobrą zabawę i życzliwość.

Świetlica często traktowana była przez dzieci jak drugi dom, miejsce, gdzie mogą odpocząć po szkole, spotkać się, odrobić lekcje z pomocą opiekuna, nauczyć się, pożytecznie spędzić czas wolny, porozmawiać o swoich problemach i troskach – wiedząc, że zostaną wysłuchane i otrzymają radę i pomoc. Zasadniczym celem wychowawczym świetlicy było zapewnienie dzieciom i młodzieży podstawowych potrzeb takich jak: miłość, bezpieczeństwo, przynależność, szacunek oraz odpowiednich warunków rozwoju osobistego jak również umożliwienie podnoszenia umiejętności szkolnych, kultury osobistej i duchowej, więzi koleżeńskich itp. Cele wychowawcze realizowane były przez potrójną pracę: fizyczną, duchową i intelektualną wg. wskazówek Ojca Założyciela ks. Bronisława Markiewicza.

Działania wychowawcze realizowane były poprzez:

- **pomoc dzieciom w nauce** – szerokie oddziaływanie wychowawcze i edukacyjne – codzienne odrabianie lekcji, motywowanie dzieci i młodzieży do systematycznej nauki, przygotowywanie do ustnych i pisemnych sprawdzianów szkolnych, wyrównywanie braków w wiedzy z poszczególnych przedmiotów szkolnych;
- **organizowanie dzieciom czasu wolnego poprzez zajęcia:**
 - plastyczno - techniczne,
 - kulinarne,
 - komputerowe,
 - teatralne,
 - prozdrowotne,
 - profilaktyczne,
 - gospodarczo - porządkowe,
 - sportowe,
 - krajoznawczo-turystyczne, oraz inne umożliwiające rozwój zainteresowań osobistych wychowanków.Zajęcia te prowadzone przez specjalistów odbywały się w miarę możliwości finansowych czyli środków pozyskanych z konkursowych ofert;
- **pomoc specjalistyczną** - prowadzone były zajęcia socjoterapeutyczne w formie grupowej, jak również indywidualnej. Spotkania z psychologiem dotyczyły także działań wynikających z prowadzonych przez placówkę programów antyalkoholowych;
- **rozwijanie w dzieciach i młodzieży poczucia odpowiedzialności oraz samodzielności w integracji ze społeczeństwem** – wychowankowie byli wdrażani do aktywnego uczestniczenia we wszystkich obowiązkowych zajęciach. Pod okiem

wychowawców uczyli się odpowiedzialności a także dbałości o mienie świetlicy i porządek;

- **formację religijną i wdrażanie w życie zasad moralności chrześcijańskiej** realizacja tego zadania odbywała się poprzez troskę o codzienną modlitwę, udział w eucharystii, czy nabożeństwach, przeżywanie czasu świątecznego, wystawienie Jasełek, zbieranie funduszy na misje;
- **organizowanie wypoczynku dla dzieci** - w 2023 roku udało się zorganizować 10 – dniowy wyjazd na ferie letnie nad Morze Bałtyckie do miejscowości Jarosławiec. We wrześniu udało się zorganizować jednodniową wycieczkę do Parku Edukacji i Rozrywki „Farma Iluzji”;
- **dożywianie dzieci** - wychowankowie otrzymali codziennie dwa posiłki, poza tym sami uczyli się przyrządzania różnych potraw w Oratorium, czy w pizzerii w czasie warsztatów robienia pizzy;
- **organizowanie imprez okolicznościowych z okazji:** urodzin wychowanków i imienin wychowawców, Jasełka, spotkanie ze „świętym Mikołajem”, Dzień Dziecka i Dzień Rodziny;
- **dbałość o poszanowanie i podtrzymywanie związków emocjonalnych dzieci z rodzicami oraz wspieranie rodzin w ich funkcjach wychowawczych poprzez:**
 - spotkania z rodzicami,
 - kształtowanie szacunku u dziecka wobec rodziców,
 - organizację pomocy materialnej dla rodzin będących w trudnej sytuacji,
 - organizowanie fachowej pomocy rodzicom, poprzez umożliwienie kontaktu z psychologiem i pedagogiem,
 - organizowanie spotkań we wspólnym przeżywaniu uroczystości organizowanych w świetlicy;
- **współpracę ze szkołą** - świetlica współpracowała ze szkołami do których uczęszczają dzieci, kontaktując się szczególnie z ich wychowawcami i pedagogami w sytuacjach wymagających wspólnego działania dla dobra dzieci;
- **pracę zdalną** - spotkania poprzez komunikatory typu facebook i messenger stały się normalną formą komunikacji z dziećmi, które chorują i przekazywania im informacji o tym, co się dzieje w Oratorium.

Rezultaty oddziaływań wychowawczych:

- **wychowankowie otrzymali promocję do następnej klasy,**
- **dzieci lepiej poznały siebie** – poprzez wzajemne spotkania i komunikację, szczere rozmowy, zabawy, zajęcia z psychologiem, różne konfliktowe sytuacje, które trzeba było rozwiązać;
- **wzrosła integracja grupy** - dzięki konieczności współpracy przy odrabianiu lekcji, wspólnym przygotowaniu posiłków, sprzątaniu grupowym, grach integracyjnych, wspólnej modlitwie i świętowaniu urodzin;
- **wychowankowie poznali niszczące działanie nałogów i umiejętność kształtowania zachowań prozdrowotnych** – przyczyniły się do tego rozmowy, wymiana doświadczeń, programy socjoterapeutyczne i właściwa organizacja czasu, poszukiwanie i odkrywanie talentów i zainteresowań, wspólne zabawy ruchowe;
- **dzieci uczyły się szacunku do drugiego człowieka** – przez przyjmowanie konsekwencji swoich czynów, poznawanie i pogłębianie relacji z Bogiem w codziennej modlitwie, uczenie się umiejętności przepraszania i przebaczenia innym;

- **została wzmocniona rodzina w swojej funkcji wychowawczej** – każdy z rodziców, który potrzebował pomocy został wysłuchany, mógł skorzystać z porady psychologicznej, a wspólne spotkania z różnych ważnych „okazji” przyczyniły się do głębszej relacji rodziców z dziećmi;
- **wychowankowie byli wdrażani do czynności samoobsługowych** – pomogły w tym dyżury porządkowe i gospodarcze, uczenie sprzątanía i składania swoich zabawek, zostawiania po sobie czystego miejsca;
- **zostali dożywieni** – mieli możliwość spożywania dwóch posiłków: jednego po przyjeździe do Oratorium, drugiego na koniec, przed pójściem do domu.

W roku sprawozdawczym świetlica realizowała programy:

- „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Miasta Radomia” finansowany przez Gminę.
- „Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z programem profilaktycznym lub socjoterapeutycznym” finansowany przez Gminę .
- „Lokalna profilaktyka społeczna – organizacja zajęć dla dzieci i rodzin wymagających wsparcia” finansowany przez Wojewodę Mazowieckiego.

Radomskie Towarzystwo Dobroczynności

W 2023 roku prowadziło placówkę wsparcia dziennego - świetlicę RTD, czynną od poniedziałku do piątku przez 4 godziny dziennie. W 2023 roku z zajęć skorzystało 28 dzieci w wieku od 6 do 15 lat, w spotkaniach uczestniczyło średnio 20 osób. W ramach prowadzonych działań dzieci spędzały czas pod opieką pedagogów oraz psychologa w bezpiecznej i przyjaznej atmosferze biorąc udział w grach, zabawach, umiejętnie prowadzonych rozmowach, zajęciach plastycznych i innych formach artystycznych i ruchowych angażujących wszechstronnie uczestników. Otrzymywali pomoc w odrabianiu lekcji i nauce.

W placówce realizowano:

- program psychologiczno - pedagogiczny z elementami socjoterapii,
- warsztaty arteterapii, dzięki którym dzieci miały możliwość przyjrzeć się swoim uczuciom, nauczyć się odczytywania sygnałów jakie towarzyszą emocjom, poszukać własnych mocnych stron,
- wyjścia do kina, na mecze koszykówki, spacerów,
- gry i zabawy na świeżym powietrzu oraz w sali gimnastycznej.

Ponadto zorganizowana została jednodniowa wycieczka do pijalni czekolady E. Wedel w Warszawie, ognisko w Królewskich Źródłach oraz trzydniowa wycieczka na Podhale. Zorganizowane zostało spotkanie wigilijne podczas, którego dzieci otrzymały paczki świąteczne. W 2023 roku podopieczni brali udział w świątecznych zbiórkach żywności organizowanych przez Radomski Bank Żywności.

Caritas Diecezji Radomskiej – Świetlica Akademia Młodych

W 2023 roku prowadzono placówkę wsparcia dziennego – świetlicę Akademia Młodych, czynną od poniedziałku do piątku w godzinach 13.00 – 18.00, podczas wakacji i ferii w godzinach od 10.00 do 15.00. Z zajęć skorzystało 71 podopiecznych, średnio dziennie przebywało w placówce 25 osób.

Placówka w roku 2023 otrzymała dofinansowanie ze środków Gminy Miasta Radomia na:

- Projekt pn. „Prowadzenie placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Miasta Radomia”.
- Projekt pn. „Prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z elementami socjoterapii”.

W placówce realizowano następujące zadania:

- zajęcia opiekuńczo-wychowawcze wspierające rozwój dzieci i młodzieży w wieku 6-18 lat we wszystkich jego aspektach,
- zajęcia z zakresu terapii pedagogicznej,
- zajęcia socjoterapeutyczne kształtujące właściwe postawy prospołeczne, dostarczające dzieciom wiedzę o szkodliwości używek i problemie uzależnień, promujące zdrowie i uczące asertywności,
- zajęcia rozwijające zainteresowania i pasje:
 - zajęcia plastyczne,
 - zajęcia sportowe,
 - zajęcia kulinarne,
- zajęcia rekreacyjne motywujące wychowanków do twórczej aktywności i zdrowego stylu życia,
- usamodzielnienie,
- dożywianie dzieci i młodzieży w wieku 6-18 lat,
- organizacja ferii zimowych i wypoczynku letniego,
- współpraca z rodzicami podopiecznych i wzmacnianie w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodziny,
- współpraca z pedagogami szkolnymi oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy” - w 2023 roku prowadziło placówkę wsparcia dziennego „Radosny Zakątek”. Z zajęć w placówce skorzystało 30 podopiecznych.

W placówce realizowano następujące zajęcia:

- plastyczne,
- komputerowe
- muzyczne,
- taneczne,
- trening umiejętności społecznych.

Podopieczni placówki brali udział w różnych warsztatach poza placówką na terenie miasta Radomia. Ponadto mogli skorzystać z konsultacji i wsparcia specjalistycznego udzielanego przez psychologa, pedagoga i logopedę.

Ad. 4. Finansowanie.

Zgodnie z art. 176 pkt 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny oraz kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.

Ad. 4.1. Finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej asystenci rodziny uczestniczyli w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje zawodowe, które sfinansowane zostały ze środków budżetu gminy.

Szkolenia asystentów rodziny dotyczyły następujących zagadnień:

- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym”,
- „Asystent rodziny w rodzinie z problemem alkoholowym i przemocą domową – motywowanie do zmiany w oparciu o Dialog Motywujący – ogólnopolskie szkolenie”.
- Konferencja „Rodzic na zastępstwo, miłość na zawsze – bezpieczeństwo i troska o dziecko”.
- Konferencja szkoleniowa „Poza schematami” organizowana w ramach obchodów Światowego Miesiąca Świadomości Autyzmu - „Kwiecień, miesiącem wiedzy na temat autyzmu.

Dodatkowo celem zachowania i wzmocnienia kompetencji zawodowych asystentów oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego Ośrodek zapewnił wsparcie psychoterapeuty superwizora. Obszarami prowadzonej superwizji była skuteczna i systematyczna analiza pracy asystentów, a także wyznaczanie kierunków pracy zgodnie ze specyfiką klientów. Systematyczny kontakt z doświadczonym psychoterapeutą pozwalał na bieżącą analizę podejmowanych działań. Podczas superwizji asystenci rodziny mieli możliwość podzielenia się z psychoterapeutą swoimi trudnościami, wątpliwościami i pomysłami. Tego rodzaju wsparcie stanowi najbardziej skuteczne w rozwiązywaniu bieżących spraw i problemów.

Ad. 4.2. Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy przez rodziny wspierające.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej (zgodnie z art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Rodzina wspierająca otrzymuje zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy (art. 31 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W 2023 roku na terenie Gminy Miasta Radomia nie ustanawiano rodzin wspierających.

Ad. 5. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych.

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku przygotował dwa sprawozdania o których mowa w art. 176 pkt 6 wyżej cyt. ustawy. Sprawozdanie z wykonywania zadań za okres od 1 stycznia do dnia 30 czerwca 2023 roku zostało przekazane w terminie do 20 lipca 2023 roku, natomiast za okres od dnia 1 lipca do 31 grudnia 2023 roku w terminie do 20 stycznia 2024 roku.

Ad. 6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji wychowawczej.

Praca z rodziną zagrożoną kryzysem stanowiła jedno z priorytetowych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W sytuacjach, gdy zagrożone było dobro

dziecka pracownicy podejmowali natychmiastową interwencję w środowisku zamieszkania rodziny. Ogromnie istotną rolę odgrywała tu współpraca wszystkich służb działających na rzecz rodziny. Ośrodek współdziałał z policją, pracownikami służby zdrowia, pracownikami oświaty oraz kuratorami rodzinnymi. Ponadto pracownicy socjalni i asystenci posilkowali się różnymi placówkami i organizacjami pozarządowymi świadczącymi niezbędne porady i terapię.

W rodzinach, które pracowały z asystentem przygotowywany był plan pracy, a także nie rzadziej niż raz na pół roku, sporządzana była ocena sytuacji rodziny.

W 2023 roku asystenci rodziny sporządzili:

- 130 półrocznych ocen,
- 68 ocen rodzica biologicznego,
- 47 opinii do Sądu

Monitoring sytuacji poszczególnych środowisk i zachodzących w nich zmian prowadzono poprzez współpracę z instytucjami oraz kontakt z rodzinami. W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, asystenci uczestniczyli w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W przypadku rodzin, w których wszczęta była procedura „Niebieska Karta” asystenci brali udział w spotkaniach grup roboczych.

W rodzinach, które nie zostały objęte wsparciem asystenta, praca na rzecz dzieci prowadzona była przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej. W 2023 roku pracownicy socjalni z Działu Pracy Socjalnej prowadzili pracę socjalną w 1.471 środowiskach, gdzie najczęściej występującym problemem było bezrobocie, uzależnienia, problemy opiekuńczo – wychowawcze, zaniedbania w zakresie leczenia, konflikty rodzinne oraz przemoc. W przypadku 268 rodzin praca prowadzona była w oparciu o kontrakt socjalny. Działania z zakresu pracy socjalnej w ramach indywidualnego programu usamodzielnienia realizowali również pracownicy socjalni z Działu Pieczy Zastępczej. W 2023 roku objęto nimi 51 środowisk.

Ad. 7. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny.

Na podstawie z art. 179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określono następujące potrzeby w zakresie wspierania rodziny:

- Dalszy rozwój współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, przedszkola, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe).
- W celu sprawnego i efektywnego realizowania działań Programu konieczne jest stałe podwyższanie kwalifikacji, poszerzanie wiedzy i umiejętności asystentów rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach. Z uwagi na specyfikę wykonywanej pracy, niezbędne jest również zapewnienie asystentom rodziny systematycznego wsparcia superwizora – psychoterapeuty.
- Dalsze propagowanie wśród różnych grup zawodowych, wiedzy z zakresu charakteru pracy asystentów rodzin. Mimo kilku lat funkcjonowania tej grupy zawodowej nadal obserwuje się brak świadomości jej funkcji i roli w rodzinie.
- Rozszerzenie oferty wsparcia psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży.
- Utworzenie w gminie oddziału szpitalnego celem właściwego diagnozowania zachowań psychotycznych wśród dzieci i młodzieży. Jest to związane z nasileniem się

zjawiska agresywnych zachowań i przedłużających się stanów psychotycznych u nieletnich.

Ponadto wskazane jest podejmowanie działań profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie. Podejmowanie stosownych działań, będących odpowiedzią na potrzeby w zakresie realizacji zadania przyczyni się do dalszego rozwoju systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie.

Monitoring Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021-2023 za rok 2023 został przygotowany w oparciu o informacje uzyskane od podmiotów realizujących działania z zakresu wspierania rodziny działających na terenie gminy miasta Radomia.